

**НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ
КРИЗЬ ПРИЗМУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАЧЕННЯ ДОВКІЛЛЯ**

Станом на 2017 рік Україна й досі перебуває у стані глибокої екологічної кризи. Погіршення стану довкілля на фоні затяжної економічної кризи призводить до трагічних наслідків. Наразі не важко помітити істотне погіршення навколишнього природного середовища. Проте ні ці погіршення, ні навіть жахлива трагедія на Чорнобильській АЕС, не змусили суспільство змінити своє ставлення до серйозних проблем охорони навколишнього середовища.

Загальновідомо, що в сучасному світі екологічні чинники впливають на позитивний розвиток держави в цілому, включаючи її економічну діяльність. Адже покращення стану довкілля зумовить, серед іншого, і розвиток різноманітних сфер діяльності, які мають на меті покращити становище України на світовому ринку. Розрахунки показують: якщо й надалі під час реформ ігнорувати екологічні питання, це призведе до такого стану навколишнього середовища, що витрати на забезпечення придатних для проживання людей умов зведуть нанівець здобутки навіть успішно діючої ринкової економіки.

Де-факто в Україні існує інститут екологічно-правової відповідальності, який є обов'язковим елементом механізму правового регулювання суспільних відносин у державі. Проте, де-юре, він потребує негайного вдосконалення у сфері збереження довкілля.

Актуальною новиною на сьогоднішній день є те, що в Україні оприлюднили нову редакцію Стратегії державної екологічної політики до 2080 року, яка має стати інструментом зміни екологічного курсу країни на європейський. Міністр екології та природних ресурсів України, презентуючи дану стратегію, підкреслив, що вона має залишатися поза політикою і бути головною платформою для майбутнього сталого розвитку України.

Європейські партнери України звичайно підкреслюють наші прагнення до змін, до виходу на європейський рівень, проте, виконання Угоди про асоціацію з ЄС — складний процес, який вимагає довгострокових стратегічних рамок і зачіпає економічну та соціальну складову. Тому не випадково, що угода про Асоціацію з ЄС, а саме глава 6 «Навколишнє середовище» визначається ключовою для розуміння того, що має змінити Україна в природоохоронній галузі. Головна мета — збереження, захист і відтворення якості довкілля та громадського здоров'я і раціональне використання природних ресурсів.

На думку європейських експертів, недостатньо жорсткі санкції за порушення екологічного законодавства, непрозоре використання ресурсів і відсутність методик оцінки екологічного стану також заважають масштабним реформам. Тим паче що українське суспільство не завжди усвідомлює причинно-наслідкові зв'язки між забрудненням довкілля та етаном здоров'я громадян. Це не завжди враховується в інших реформах, що віддаляє їх від реалій.

Погоджуються з таким зауваженням міністра і представники Платформи громадянського суспільства Україна — ЄС, з одного боку. Вони переконані, що фрагментарні та розрізнені реформи не дадуть належного результату, тож варто закріпити законодавчо інтеграцію природоохоронної політики в інші сфери державного управління та приділити більше уваги стратегічному плануванню.

З іншого боку, шляхом опитування пересічних громадян слід сказати про наступне. Люди в нашій країні настільки розчаровані у гілках влади, що вони вважають недоречним розробляти зазначену стратегію в перспективі її виконання до 2030 року. Достатнім було б, за їх словами, визначити чіткий план дій хоча б на один рік, зі сплином якого можливо було б зробити висновки. І сенс в цьому є. Адже для того, щоб громадяни побачили позитивні зміни — потрібен результат. І це, в свою чергу, прискорить вступ України до ЄС.

Відповідно до даної Стратегії екологічної політики до 2030 року, чиновники мають удосконалити державну систему природоохоронного управління й обдумати, як знизити екологічні ризики, «озеленити» економіку та забезпечити її сталий розвиток. Немає чітко поставлених завдань. Вони визначені абстрактно. А це, насправді, не досить ефективно вплине на реакцію населення в цілому. Адже навколо всі лише казатимуть про зміни, які фактично не відбуваються.

Отже, для того щоб пришвидшити та дійсно вдосконалити екологічне законодавство в Україні необхідно:

- визначити конкретний перелік завдань щодо інформаційного, законодавчого та технічного забезпечення інтеграції екологічної складової в галузеві політики та призначити відповідний орган, який здійснюватиме контроль за виконанням поставлених завдань;

- створити сприятливі умови для політичної пріоритетності вирішення екологічних проблем, екологічної відповідальності підприємств, установ та організацій за спричинену екологічну шкоду;

- при розробці програм, концепцій, нормативно-правових актів щодо формування та вдосконалення екологічної політики використовувати позитивний досвід країн ЄС, положення міжнародних стратегій;

- активізувати подальшу оптимізацію податкового законодавства у сфері регулювання господарських відносин та стимулювати еколого-безпечну поведінку.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paap2277#n2277.
2. Нова редакція Стратегії державної екологічної політики до 2030 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=250261781&cat_id=244277212.
3. Аналіз досвіду Європейського співробітництва щодо формування і втілення інституцій та інструментів екологічної політики» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/840>.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент Юрескул В. О.